

Politik Bilim

Üniversiteden uzanan el: EBİLTEM

Aykut Göker

<http://www.inovasyon.org>; hagoker@ttmail.com

Üniversite-sanayi işbirliğinin geliştirilmesi yıllardır gündemden düşmeyen bir konudur. Bunun için hiçbir şey yapılmadı da değil. Örneğin, TÜBİTAK'ın 1996'da yürürlüğe koyduğu **Üniversite-Sanayi Ortak Araştırma Merkezleri Programı (ÜSAMP)** ve 2001 yılında çıkarılan **Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu** üniversite-sanayi işbirliğini geliştirmeye uygun ortamların yaratılması için atılmış adımlardır. Ne var ki, bunlardan ilki 2006'da sona erdirildi. ÜSAMP, işe yaramadığı için mi kapatıldı; ilgili kurum bu kararı alırken programın sonuçlarına ilişkin herhangi bir ekonomik ve toplumsal fayda analizi yayımlamadığı için bu bilinmiyor. Kanun'sa yürürlükte ve üniversiteleri merkez alan epeyce teknoloji geliştirme bölgesi de kuruldu. Bu bölgelerden beklenen yarar sağlanabiliyor mu; sanıyorum, genel bir değerlendirme yapmanın tam zamanı. **“Ulusal inovasyon sistemi”**nin bütünselliği içinde bu tür değerlendirmeler yapılmadan kaldırılan her destek programı ya da yürürlüğe konacak her yeni uygulama, sonuçta, sistemi etkisiz hâle getirebilir.

Bugün asıl sözünü edeceğim konu, üniversite-sanayi işbirliğini teşvike yönelik bir başka girişim: **Ege Üniversitesi Bilim Teknoloji Uygulama ve Araştırma Merkezi - EBİLTEM**. Bu merkez, Ege Üniversitesi'nde ARGE'yi güçlendirmek ve **“üniversite-sanayi ilişkilerinde etkin bir ara yüz kuruluşu”** olarak görev yapmak üzere 1994'te kuruldu. *“Profesyonel bir proje üretim ve danışmanlık birimi olarak”* örgütlenen EBİLTEM, 2004'te Türkiye'ye, **IRC-Ege** kısa adıyla bilinen merkezi de kazandırdı. **‘IRC’**, bu merkezin, 1995'te AB'nin desteğiyle Avrupa'da kurulmasına başlanan **İnovasyon Aktarım Merkezleri**'nden [**Innovation Relay Centre - IRC**] biri olduğunu gösteriyor. Bu merkezlerin ve oluşturdukları ağın misyonu Avrupa'da inovasyonu ve sınır ötesi teknolojik işbirliğini desteklemek. Hâlen, 27'si AB üyesi 33 ülkeye dağılmış 71 merkez var. İki Türkiye'de: IRC-Ege ve IRC-Anatolia. Bu merkezlerce verilen hizmetlerin asıl hedefi teknoloji tabanlı KOBİ'ler; ama büyük firmalar, araştırma kurumları ve üniversiteler de bu hizmetlerden yararlanabiliyorlar. IRC-Ege, **EBİLTEM'in koordinasyonunda**, Ege Bölgesi Sanayi Odası (EBSO), İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi ve KOSGEB'in oluşturduğu bir konsorsiyum tarafından yönetiliyor.

EBİLTEM somut olarak ne yapıyor? IRC-Ege'den de yararlanarak uluslararası teknoloji transferinde firmalara yol gösteriyor. ARGE desteklerinden yararlanma konusunda KOBİ'leri yönlendiriyor. AB'nin 7'inci Çerçeve Programı ve diğer proje desteklerinden yararlanabilmeleri için hem akademisyenlere hem sanayicilere yardımcı oluyor; AB projelerinin yönetiminde danışmanlık yapıyor. Sınai mülkiyet hakları konusunda bilgilendirme ve yönlendirme hizmetleri sağlıyor. KOBİ'leri, yabancı uzman temininde uluslararası destek programlarından yararlandırıyor. Lisans öğrencilerinin toplam 2000 saat bir iş yerinde çalışarak, kendi dallarının uygulama alanlarından birinde deneyim kazanmalarını sağlayan bir sertifika programını EBSO ile birlikte yürütüyor. Gelişme için iş plânları olup da yatırım desteği arayan KOBİ'lerin finansman kuruluşlarıyla temasa geçmelerinde ve ARGE yapmak isteyen firmalara doktoralı araştırmacı temininde yardımcı oluyor. Üniversite ve sanayiden gelen araştırma projelerinin sahipleriyle, bu projelere ilgi duyabilecek girişimcileri bir araya getiren proje pazarları düzenliyor... EBİLTEM'in başarılarının son örneği de 13-14 Aralık 2007'de, İzmir'de düzenlenen proje pazarı. Bu etkinliğe, sanayi kuruluşlarından 47; 15 farklı üniversite ve kamu araştırma kurumundan 136 olmak üzere toplam 183 araştırma projesi katıldı...

Kısacası, EBİLTEM, üniversite-sanayi işbirliğinde, özgün bir model; etkileyici bir deneyim. Bu modelin ardında, bitmeyen enerjisi ve mücadeleciliğiyle, ARGE ve inovasyon dünyamızın yakından tanıdığı bir isim var: Prof. Dr. Fazilet Vardar Sukan... O zâten tek başına da bir ordudur; üstelik EBİLTEM'de yanında muhteşem bir ekip; arkasında Ege Üniversitesi var. EBİLTEM modeli, dilerim, ilgili kurumlarımızca iyi değerlendirilir ve yaygınlaştırılır.

CBTD. 11 Ocak 2008